KONEYRITTÄJÄT

Lausunto 21.1.2021

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Asia: **VNS 6/2020 vp Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle - Suomen kestävän kasvun ohjelma**

Koneyrittäjät toteaa selonteosta seuraavan.

Yleisesti toteamme, että kestävän kasvun ohjelmassa tulee huomioida myös pk-yritykset, joiden varassa merkittävä osa työllisyyskehityksestä on.

Muutoin keskitymme lausunnossa koneyrittäjiä selonteossa konkreettisesti koskettaviin aiheisiin.

Painopiste 2: Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta

Yhteiskunnan sähköriippuvuus on voimakkaasti kasvamassa ja kannamme huolta energiajärjestelmän kriisinkestävyydestä. Huoltovarmuusnäkökohdista käsin on varmistettava kotimaisen energian -turpeen ja energiapuun- saatavuus ja turvattava niiden hankintaketjujen toimivuus ja osaamisen säilyminen.

Selonteossa tuodaan esiin luonnon monimuotoisuuden pysäyttämisen tärkeyttä. Paitsi luonnonsuojelulla niin etenkin talousmetsien käsittelyllä on iso merkitys. Jotta osaamme toimia tärkeimmän uusiutuvan luonnonvaramme - puun/metsän - hyödyntämisessä tavalla, joka lisää muun muassa. monimuotoisuutta, vähentää vaurioita, parantaa ilmastokestävyyttä sekä hiilensidontaa, tarvitsemme lisää panostuksia tutkimukseen, tutkimustiedon viemiseen käytäntöön sekä yhä parempaa paikkatietoa. Näihin kaikkiin on panostettava.

Selonteossa mainitaan useassa kohdassa hallitusohjelman tavoite puolittaa turpeen käyttö energiantuotannossa. Tämä on toki hallitusohjelman mukaista tekstiä, mutta antaa harhaisen kuvan todellisuudesta. Turpeen käyttö vähenee ainakin 2010-luvun lopun keskimääräiseen tasoon nähden enemmän kuin puoleen ja paljon nopeammin kuin 2030 mennessä. Afryn tuore selvitys (elokuu 2020) arvioi turpeen käytön vähenevän 2025 mennessä noin 75 prosenttia. Ja todellisuus voi olla tätäkin karmeampi ilman lieventäviä toimenpiteitä.

Yhtenä tavoitteena on mainittu ”hillitä sähkön siirtomaksujen korotuksia.” Tämän osalta toteamme, että kyse on pitkälti säävarman verkon rakentamisesta ja sen kustannuksista. Kun ohjelman puitteissa edistetään digitaalista infrastruktuuria sen tukemisen edellytyksenä pitää olla yhteisrakentamisen edellyttäminen aina kun se on mahdollista. Esitetyt sähköverkon rakentamisvelvoitteiden lykkäämiset aina vuoteen 2036 asti merkitsevät samalla paitsi niiden investointien lykkäämistä myös yhteiskunnan haavoittuvuuden pitkittymistä yhä sähköriippuvaisemmassa yhteiskunnassamme.

JTF-rahastosta tuetaan taloudellisesti elinkeinonsa menettävien turveyrittäjien ja työntekijöiden sopeutumista ja laajasti kohdealueiden elinkeinotoiminnan monipuolistamista. Tämä on välttämätöntä, mutta haastavaa, koska esimerkiksi hakeyrittämisessä on valmiiksi merkittävä ylikapasiteetti ja muutoinkin vaikea tilanne ulkomaisen hakkeen kasvan tuonnin syrjäyttäessä kotimaisen hakkeen.

Sitratie 7, 00420 Helsinki
puh. 040 900 9410, fax (09) 563 0329
etunimi.sukunimi@koneyrittajat.fi
www.finnmetko.fi, www.koneyrittajat.fi

Energiamurroksen osalta tavoitteena on, että siirtymä esimerkiksi turpeesta vähäpäästöisempiin taikka päästöttömiin energiantuotantomuotoihin pitäisi tapahtua oikeudenmukaisella tavalla. Tämä vaatii nykyisen tietämyksen valossa kansallisia toimia turvealan yrittäjille koituvien tappioiden korvaamiseksi, jotta nämä yritykset toisaalta selviäisivät ja toisaalta kykenisivät hyödyntämään tarjolla olevia oikeudenmukaisen siirtymän rahoitusmekanismeja.

Yhtenä investointikohteena rahoitettavana toimena siirryttäessä turvetuotannosta päästöttömiin energiantuotantomuotoihin voisi olla suuren mittakaavan aurinkoenergian tuotannon aloittaminen käytöstä poistettavilla turvetuotantoalueilla. Näin löytyisi synergiaa turvetuotannon lopettamisen ja uuden päästöttömän energian tuottamisen yhteistyöstä.

Biopohjaisia raaka-aineita ja tuotteita koskevat suunnitelmat ovat selonteossa hyvin kevyillä maininnoilla. Selonteossa sanotaan, että ”Biopohjaisilla, fossiilisia korvaavilla raaka-aineilla ja tuotteilla on merkittävä rooli hiilineutraaliuden saavuttamisessa.”. Ja siinä lähes kaikki. Biotalouden koko ja merkitys Suomelle on valtava. Biopohjaisten tuotteiden raaka-aineiden tuottamisen kestävyys on avainasemassa. Kestävyyden tutkiminen ja edistäminen pitäisi olla prioriteettilistan kärjessä. Biotalouden raaka-aineista voidaan tuottaa paljon fossiilisiin raaka-aineisiin perustuvia tuotteita korvaavia tuotteita. Siksi olisi panostettava tämän alan TKI-toimintaan. Menestyvä biotalous tuo hyvinvointia kattavasti ympäri Suomen.

Kohdassa **Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut** todetaan, että **t**avoitteena on hillitä ilmastonmuutosta ja edistää siihen sopeutumista sekä pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikentyminen ja saavuttaa vesien hyvä tila. Selonteossa luontopohjaisia ratkaisuja esitetään lähinnä kaupunkimaisiin olosuhteisiin ja rakennetuille alueille. Turvetuotannon alasajon seurauksena luontopohjaisilla ratkaisuilla olisi käyttöä myös lopetetuilla turvetuotantoalueilla. Niitä voidaan ennallistaa, metsittää ja tehdä niistä kosteikkoja. Turvetuotantoalueille voitaisiin perustaa aurinkovoimaloita sekä terminaaleja kotimaiselle energia- ja teollisuuspuulle. Tällaisille terminaaleille on myös huoltovarmuusmielessä kasvava tarve, koska ainakin 2020- luvun yhteiskunnan vaatiman lämmöntuotanto joudutaan rakentamaan puun varaan.

Luontopohjaisiin ratkaisuihin näemme kuuluvan myös talousmetsien monimuotoisuutta edistävän käsittelny. Käsittelymenetelmien tutkimukseen, kokeiluun ja käyttöönottoon tulisi panostaa edelleen. Samoin metsiin liittyvä paikkatieto kaipaa laadunparantamista ja tiedon hyödyntäminen sovelluskehitystä.

Painopiste 4: Kestävän infrastruktuurin ja digitalisaation vahvistaminen

Kestävän infrastruktuurin osalta tuomme esiin huolemme silloista. Tällä hetkellä metsäkoneiden vaatimien erikoiskuljetusten osalta maassamme on reilut 1200 kierrettävää siltaa. Nämä, päivittäin satoja kuljetuksia koskevat kiertoreitit aiheuttavat paitsi kustannuksia niin myös päästöjä, jotka olisi vältettävissä toteuttamalla osana elvytyspakettia Silta-ohjelma pahimpien pullonkaulojen poistamiseksi.

Osana Vihreää taloutta on metsiemme kestävä hyödyntäminen, mille edellä kerrotusti aiheutuu merkittävää haittaa. Väyläviraston tulisi yhteistyössä alan yritysten kanssa valmistella tällainen ohjelma, jolla toteutettaisiin ainakin jo suunnitteluvalmiit kohteet tärkeysjärjestyksessä.

Kestävän infrastruktuurin osalta nostamme esille tarpeen huolehtia viestintäverkkojen ajantasaisuudesta, saatavuudesta ja toimivuudesta koko Suomessa. Tämä on tavoitteena selonteossakin, mutta siinä puhutaan jokaisesta taloudesta, mikä viittaa vahvasti yksittäisiin yrityksiin ja kotitalouksiin. Metsätalous on Suomessa biotalouden kivijalka ja metsätalouden töissä hyödynnetään digitalisaatiota paljon. Metsätalouden töitä tehdään kaikkialla maa-alueilla Suomessa aivan pohjoisinta Lappia lukuun ottamatta. Täten nopeiden viestintäverkkojen on

KONEYRITTÄJÄT

25.9.2014

toimittava paitsi ”jokaisessa taloudessa” myös syrjäisimmissä maan kolkissa, jossa tehdään töitä kytkeytyneenä digitaalisen verkkoon sen ääripäässä.

Kestävän metsätalouden harjoittaminen perustuu yhä enemmän hyvän paikkatiedon hyödyntämiseen. Se edellyttää, että datan perusrakenteet ovat kunnossa. Tästä syystä korostamme paikkatiedon parantamisen ja sen avoimen saatavuuden tärkeyttä.

Helsingissä 21.1.2021

Koneyrittäjät ry

Matti Peltola
toimitusjohtaja

Koneyrittäjien liitto on 2500:n energia-, maarakennus- ja metsäalan koneyrittäjän valtakunnallinen yrittäjä- ja työnantajajärjestö. Koneyrittäjät työllistävät metsäalalla välittömästi itsensä lisäksi noin yli 5000 työntekijää.